

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МЕНЕДЖМЕНТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФІЗИКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

УДК: 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол №5 від 23 травня 2023 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (26-27.04.2023 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Ю.В. Фещук, О.А. Герасименко, Н.В. Дупак, Н.В. Симонович, О.І. Шурин. Рівне: РДГУ, 2023. 128 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 26-27 квітня 2023 року на кафедрі професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ спільно з працівниками Сарненського педагогічного фахового коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 18 травня 2023 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2023

роботодавців до освітнього процесу. Актуальним також є підготовка фахівців нової генерації, які поряд з потужною практичною підготовкою здатні креативно мислити та вміють динамічно реагувати на виклики, запити та потреби в межах відповідної професії та виконання функціональних обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти : монографія / [Д. В. Карамишев, Н. М. Гришина, О. В. Грибко, Т. В. Ревенко та ін.] ; за заг. ред. д. держ. упр., проф. Д. В. Карамишева. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2020. 180 с.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. Київ : Грамота, 2005. 448 с.
3. Рогова Т. В. Професійна підготовка студентів у ВНЗ: її ознаки та якість. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2017. Вип. 56. С. 294-301.

УДК: 378.016: 338.488.2

*Наталія Василівна Симонович,
канд. пед. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО ТА ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сучасна професійна освіта має на меті формування такого кваліфікованого кадрового потенціалу, який зможе задовільнити вимоги соціуму, світового й вітчизняного ринків праці, створення таких умов для набуття знань, формування вмінь, навичок і компетентностей у сфері фахової діяльності особистості упродовж життя згідно з її здібностями, інтересами та покликаннями. Сучасний стан системи вищої освіти характеризується тим, що деякі аспекти проблеми якості професійної підготовки фахівця сфери обслуговування досі лишаються мало дослідженими, створення вищим навчальним закладом власної системи підготовки фахівців недостатньо вирішені. Майбутні фахівці готельно-ресторанної справи потребують сформованих у закладах вищої освіти фахових компетентностей, які відповідатимуть новітнім тенденціям сучасного розвитку готельно-ресторанного бізнесу [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Стандарт вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 [4]. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. [5]. Метою навчання є підготовка фахівців, здатних здійснювати освітню діяльність із професійної підготовки фахівців готельно-ресторанної справи, кваліфікованих робітників і працівників сфери обслуговування.

Питання професійної освіти в сфері обслуговування вивчали: В. Квартальнов, І. Зорін, І. Рябова, М. Немоляєва, С. Чижова, В. Чепік та ін. Питання кадрової підготовки спеціалістів галузі висвітлені в працях В. Васильєва, О. Гараніної, Є. Льїної, О. Колмакова, М. Мариніна, М. Морозова та інших дослідників.

Особливості підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи за кордоном досліджували такі науковці: С. Байлік, А. Віндюк, В. Квартальнов, М. Курдакова, К. Стародуб, В. Федорченко та ін.

Пошук оптимальних методів розвитку професійних компетентностей фахівців готельно-ресторанної справи розглядався у наукових працях Ю. Безрученкова, Г. Наумової, І. Носової, О. Машкової, Л. Хаєт та інших.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування змісту та ролі методики професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, як навчальної дисципліни у системі професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сьогодення вимагає постійного вдосконалення системи професійної освіти в умовах науково-технічного прогресу. Зараз неможливо робити акцент на засвоєнні відповідних фактів, а важливо навчити молоду людину самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися в стрімкому потоці наукової й професійної інформації та вчитися впродовж життя. Досягнути цього неможливо без вдосконалення підготовки педагогічних кадрів, без впровадження інноваційних освітніх технологій, широкого використання в освітньому процесі сучасних засобів.

Професійні та профільні дисципліни в загальній структурі змісту професійної освіти займають провідне місце і в значній мірі визначають якість підготовки висококваліфікованих фахівців. З одного боку, ці дисципліни пов'язані зі загальноосвітніми, а з іншого – виробничим

навчанням. Це вимагає такої побудови змісту професійних дисциплін, щоб вони базувалися на загальноосвітніх знаннях здобувачів, розширювало їх і разом з тим було основою виробничого навчання та збагачувалося ним [1].

Метою вивчення навчальної дисципліни “Методика професійного та профільного навчання” є забезпечення теоретичних основ і практичної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до науково обгрунтованого й творчого здійснення педагогічного процесу за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» в навчальних закладах різного рівня акредитації.

Завданнями вивчення дисципліни “Методика професійного та профільного навчання” є:

- набуття здобувачами ґрунтовних знань з теорії і методики професійного та профільного навчання (система професійної освіти та Державний стандарт вищої освіти України, особливості організації роботи закладу професійної освіти, мета, завдання, принципи, зміст, методи, засоби й форми організації професійної освіти, основи методичної роботи у вищих навчальних закладах);
- формування у здобувачів професійних знань, умінь і навичок проектування та здійснення теоретичного й виробничого (практичного) навчання у вищих навчальних закладах;
- формування у майбутніх педагогів професійного навчання уміння комплексно й адекватно застосовувати професійно-технічні, педагогічні, психологічні й інші знання та уміння при вирішенні конкретних методичних завдань;
- формування у здобувачів готовності до педагогічної діяльності, інтересу до педагогічної професії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- предмет і значення дисципліни “Методика професійного та профільного навчання” для підготовки педагога професійного навчання;
- зміст основних документів Державного стандарту вищої професійної освіти (ДОС ВПО);
- зміст професійної освіти й навчання в різних типах навчальних закладів системи професійної освіти, джерела, умови й фактори, що його визначають;
- принципи розробки й аналізу навчального плану, навчальної програми предмета та іншої навчально-програмної документації для системи професійної освіти;
- методи, засоби й форми теоретичного й практичного навчання: поняття, сутність і їх характеристику;

- зміст дидактичної діяльності педагога професійного навчання; мету, завдання, зміст і технології дидактичного проектування процесу навчання й характеристику технологічної діяльності педагога;
- методи цільової орієнтації, стимулювання й мотивації навчання, формування нових знань, умінь, навичок; прийоми оптимізації форм, методів і засобів у ході реалізації педагогічних проектів;
- питання вдосконалення навчально-виховного процесу й основні напрямки підвищення ефективності навчання;
- зміст і організацію методичної роботи в навчальних закладах системи професійної освіти.

ВМІТИ:

- відбирати необхідний дидактичний матеріал і конструювати предметний зміст навчання з фахових дисциплін;
- здійснювати дидактичне проектування навчального процесу;
- розробляти власні методики викладання теоретичних предметів і виробничої практики учнів;
- здійснювати керівництво й управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів;
- діагностувати й оцінювати рівень сформованості знань і вмінь учнів;
- переносити технологічний досвід, отриманий при розробці методики навчання одного предмета, на проектні роботи, пов'язані з навчанням іншого предмета;
- проводити заняття з предмету з наступним аналізом результатів навчання учнів, діагностикою реалізації мети й завдань навчання й коригуванням навчального процесу;
- аналізувати існуючу нормативну й навчально-програмну документацію підготовки фахівців у різних видах навчальних закладів, обґрунтовувати внесення змін у цю документацію, а також її оновляти й при необхідності розробляти;
- самостійно працювати з науковою, методичною й навчальною літературою, а також розвивати критичний і творчий підхід у процесі роботи з літературою;
- здійснювати самоаналіз власної діяльності, оцінювати її результати й проводити коригування.

Тема 1. Система професійної освіти в Україні

Поняття професійної освіти. Професійно-технічна освіта. Професійно-педагогічна освіта. Мета і завдання професійної освіти

Тема 2. Викладач закладу професійно-технічної освіти

Виникнення й розвиток педагогічної професії. Сутність і специфіка педагогічної діяльності. Зміст і характер діяльності викладача закладу професійно-технічної освіти. Завдання і функції викладача ЗПТО. Найважливіші види діяльності викладача ЗПТО.

Тема 3. Педагогічні основи вибору методів і засобів навчання

Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи мотивації й стимулювання навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Методи практичного (виробничого) навчання.

Тема 4. Основні види навчальних занять у закладі професійно-технічної освіти

Лекція. Дидактичні вимоги до лекції. Методика її підготовки й проведення. Семінарське заняття, методика його підготовки й проведення. Практичне заняття, методика його підготовки й проведення. Лабораторне заняття, методика його підготовки й проведення.

Тема 5. Методика організації і проведення самостійної навчально-пізнавальної діяльності

Поняття самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. Види самостійної роботи здобувачів. Поняття самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. Наукова організація самостійної роботи здобувачів. Контроль за самостійною роботою.

Тема 6. Дидактичні основи діагностики навчання

Діагностика, контроль та оцінювання результатів навчання. Принципи, функції й види педагогічного контролю. Методи і форми контролю. Система тестів для оцінювання результатів навчання. Оцінювання результатів навчання.

Тема 7. Загальна характеристика процесу, форм і засобів навчання у закладах професійно-технічної освіти.

Організаційні форми навчання у закладах професійно-технічної освіти, їх класифікація та характеристика. Структура уроку спеціальних дисциплін та дидактичні вимоги до нього. Форми організації навчання: фронтальна, бригадна (групова), парна, індивідуальна. Засоби навчання в закладах професійно-технічної освіти.

Дисципліна “Методика професійного та профільного навчання” спрямована на формування у здобувачів теоретичних знань та набуття практичних вмінь і навичок щодо обґрунтування професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у сучасних умовах розвитку суспільства, а також узагальнення й систематизацію традиційних та інноваційних педагогічних підходів, методів, форм і технологій, які впроваджуються в сучасне професійно-освітнє середовище. В дисципліні приділено увагу проектуванню змісту освіти, аналізу та прогнозуванню мети навчання, методики підготовки викладача до занять та методиці розробки навчально-методичної документації з планування професійної підготовки [3].

Висновок з даного дослідження та перспективи подальшого розвідок у даному напрямку. Отже, методика професійного та профільного навчання є найважливішим компонентом професійної підготовки педагогів професійного

навчання. Методичні знання забезпечують професійну діяльність викладача і майстра виробничого навчання, тісно пов'язані з прийомами, методами цієї діяльності і, звичайно ж, з особистістю самого педагога і його творчістю.

Список використаних джерел:

1. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання: навч. посібник. – 2-е вид., доповн. і переробл. Київ. Видавництво Ліра-К, 2016. 580 с.
2. Професійна освіта: проблеми і перспективи. ІТТО НАПН України. Київ. ІТТО НАПН України, 2016. Випуск 11. 136 с.
3. Симонович Н. В. Методика професійного та профільного навчання: робоча програма навчальної дисципліни спеціальності 015 «Професійна освіта (Сфера обслуговування (Готельно-ресторанна справа))» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Рівне. 2022. 18 с.
4. Стандарт вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/241-Hotel-restor.sprava-bakalavr-VO.18.01.pdf> (дата звернення: 17.03.2023).
5. Стандарт вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf> (дата звернення: 17.03.2023).

УДК: [373.5.016:331]: 373.5.015.31:796

*Наталія Василівна Симонович,
канд. пед. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

*Світлана Олександрівна Гуцалюк,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ УМІНЬ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Метою трудової підготовки школярів є формування у них готовності до праці в народному

ЗМІСТ

Бірук Н.П. Реалізація технології проектного навчання у процесі трудової підготовки учнів наукового ліцею.	3
Герасименко О.А., Байрак Ю.А. Теоретичні аспекти розвитку уміння виготовлення виробів декоративно-прикладного мистецтва в учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інструктажів.	6
Герасименко О.А., Грицина І.М. Базові засади розвитку творчої уяви в учнів 10-11 класів на уроках профільного навчання з використанням методів проєктування.	11
Герасименко О.А., Коваль В.В. Теоретичні основи формування практичних навичок втілення проектного задуму в учнів старшої школи в процесі профільного навчання з використанням мультимедійних засобів.	17
Герасименко О.А., Савчук М.С. Характерні особливості розвитку компетентності культурного самовираження в учнів старших класів на уроках технологій з використанням практичних методів навчання.	24
Дупак Н.В. Формування практичної компетентності майбутніх фахівців з готельно-ресторанного обслуговування у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.	27
Лісова С.В. Особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.	31
Мойсеєць К.В. Організація дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).	35
Павленко В.В. Технологічна карту уроку “Технології”: проблеми розробки.	39
Пісна Т.М. Імідж як складова індивідуального стилю діяльності сучасного викладача.	45
Саванчук О.А. Роль графічної підготовки та дизайну у становленні молодого вчителя технологій.	48
Савченко Л.О. Педагогічна діагностика оцінювання якості знань студентів у закладах освіти.	52
Савчук П.П., Петрівський Я.Б., Савчук Л.А. До питання про якість професійної підготовки фахівців у ЗВО.	48
Симонович Н.В. Методика професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема.	58
Симонович Н.В., Гуцалюк С.В. Теоретичні основи розвитку загально-трудова умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.	63
Симонович Н.В., Мельник М.А. Теоретичні основи формування проєктно-технологічної компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	68
Симонович Н.В., Ярмолка Н.В. Теоретичні основи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	73

Фещук Ю.В., Борейко Н.С. Теоретичні аспекти розвитку графічних вмій учнів старших класів на заняттях предмету “Технології” з використанням практичних методів.	79
Фещук Ю.В., Глемба М.Б. Теоретичні основи розвитку просторового мислення учнів старшої школи на уроках креслення з використанням графічних задач.	84
Фещук Ю.В., Зайко М.О. Теоретичні аспекти розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.	88
Фещук Ю.В., Мосійчук С.А. Теоретичні аспекти формування графічної компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	93
Фещук Ю.В., Шоботенко Р.О. Теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.	98
Шурин О.І. До питання професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.	101
Шурин О.І., Войтович Т.М. Актуальний стан розвитку критичного Мислення учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання.	104
Шурин О.І., Волошук В.В. Розвиток творчого потенціалу учнів старшої школи в процесі профільного навчання.	112
Шурин О.І., Жабчик В.Б. Теоретичні основи розвитку професійно-пізнавальних інтересів учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інноваційних методів навчання.	117
Шурин О.І., Жупило О.Л. Формування дизайнерських знань та умінь учнів 10-11 класів в процесі профільного навчання.	121
Відомості про авторів.	126

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(26-27 квітня 2023 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Юрій Вікторович Фещук,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Надія Василівна Дупак,
Наталія Василівна Симонович,
Олена Іванівна Шурін.*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 15.03.2023 р. Підписано до друку 24.05.2023 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 9,79.
Обл. вид. арк. 4,55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)